

Department of Computer Science
Faculty of Science
Palacký University Olomouc

BACHELOR THESIS

Visualization of Sorting Algorithms

2019

Mykhailo Klunko

Supervisor: Mgr. Tomáš Kühr,
Ph.D.

Study field: Computer Science, full-
time form

Bibliografické údaje

Autor: Mykhailo Klunko
Název práce: Vizualizace třídících algoritmů
Typ práce: bakalářská práce
Pracoviště: Katedra informatiky, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci
Rok obhajoby: 2019
Studijní obor: Informatika, prezenční forma
Vedoucí práce: Mgr. Tomáš Kühn, Ph.D.
Počet stran: 12
Přílohy: 1 CD/DVD
Jazyk práce: anglický

Bibliographic info

Author: Mykhailo Klunko
Title: Visualization of Sorting Algorithms
Thesis type: bachelor thesis
Department: Department of Computer Science, Faculty of Science, Palacký University Olomouc
Year of defense: 2019
Study field: Computer Science, full-time form
Supervisor: Mgr. Tomáš Kühn, Ph.D.
Page count: 12
Supplements: 1 CD/DVD
Thesis language: English

Anotace

Cílem práce bylo vytvořit software pro podporu výuky třídících algoritmů pomocí vizualizace průběhu třídění nejznámějšími algoritmy a jejich variantami. Program byl vytvořen s podporou názorné vizualizaci vybraných algoritmů na zadaném či vygenerovaném vstupním poli a krokování průběhu výpočtu se souběžným zobrazením pseudokódu použitého algoritmu a aktuálních hodnot použitých proměnných.

Synopsis

The main goal of the thesis was to create a learning support software with visualization of the most known sorting algorithms and their variations. The application has to support a graphic visualization of selected algorithms on randomly generated or manually created array, step-by-step execution possibility, pseudocode and current state of variables.

Klíčová slova: třídící algoritmus; třídění; vizualizace; program

Keywords: sorting algorithm; sorting; visualization; software

Děkuji, děkuji, děkuji.

I hereby declare that I have completed this thesis including its appendices on my own and used solely the sources cited in the text and included in the bibliography list.

date of thesis submission

author's signature

Contents

1	Introduction	1
1.1	Usage of sorting algorithms?	1
1.2	Visual solution	1
1.3	Přepínače	1
1.4	Geometrie stránky	1
2	Algorithms	1
2.1	Insertion Sort	1
2.2	Selection Sort	2
2.3	Bubble Sort	2
2.4	Cocktail Sort	2
2.5	Quick Sort	3
2.6	Merge Sort	4
2.7	Heap Sort	4
2.8	Counting Sort	6
2.9	Radix Sort	6
2.10	Bucket Sort	6
3	Documentation	6
4	User Guide	6
	Conclusions	7
	Conclusions	8
A	První příloha	9
B	Druhá příloha	9
C	Obsah přiloženého CD/DVD	9
	Acronyms	11
	References	12

List of Figures

1	Insertion Sort at start	2
2	Quick Sort principle	3
3	Merge Sort principle	4
4	Max-Heap	5
5	Children positions in heap	5

List of Tables

List of theorems

List of source codes

1 Introduction

Nowadays sorting algorithms are widely used in software. For example if you open file explorer on your PC, you may see files sorted in different ways. Students of computer science start learning different algorithms in the first year of studies and sorting algorithms are among them.

The main goal of the thesis was to create a program which would serve as a tool for understanding how most known sorting algorithms work. Since I faced the problems of sorting during the course of algorithm design, now there is understanding that the visual representation is a vital part of studying process.

Text of the thesis describes principles of some basic sorting algorithms.

1.1 Usage of sorting algorithms?

1.2 Visual solution

1.3 Přepínače

Styl kidiplom je z hlediska uživatele zastoupen ekvivalentně nazvanou třídou, kterou je třeba volat na začátku dokumentu:

Následuje přehled přepínačů, je vždy uvedeno jméno přepínač, včetně výchozí hodnoty. Přepínače uvádí tabulka ??.

1.4 Geometrie stránky

Tento styl používá list velikosti A4. Pro sazbu prací je třeba použít jednostrannou sazbu. Levý okraj je rozšířen s ohledem na vazbu výsledné knižní podoby práce.

2 Algorithms

This section describes algorithms represented in the program.

2.1 Insertion Sort

Insertion sorting algorithm has a simple idea. Assume the items to be sorted. We divide the items into two parts: sorted one and unsorted one. Usually at the beginning sorted part consists of the first element. Then for the each next step we take one item from the unsorted part and insert it into the right place among the sorted items.

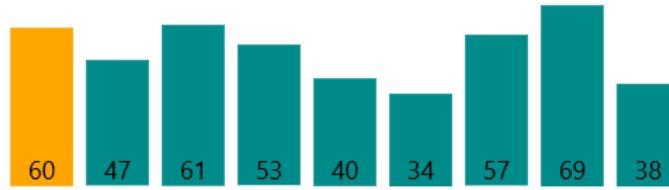

Figure 1: Insertion Sort at start

2.2 Selection Sort

Selection Sort is based on the repeated selection. As well as in the Insertion Sort, here we have sorted part and unsorted part.

Assume an array of items. At the beginning of sorting process unsorted part is represented by the whole array. Then the first item of the unsorted part is set as the smallest key and is compared with the follow-up elements. When smaller item is found, it is set as a new smallest key. After the end of the array is reached the smallest item is swapped with the first unsorted element and it becomes the sorted part of the array. This step is repeated till the array is sorted.

2.3 Bubble Sort

At the base of the Bubble Sort lies the idea of exchanging two adjacent elements if they are in wrong order. Algorithm works stepping through the all elements so the largest element tends to move to the right.

Now we are going to the details. Let us have an array to sort. Algorithm does n iterations where n is equal to the size of array. And at the end of each iteration through the array the range of inspected items gets smaller till it becomes zero.

It happens because during each iteration as it was already mentioned for ascending order the largest element of current range "bubbles" to the end.

Repeating such iterations we receive each element into its right position.

2.4 Cocktail Sort

Cocktail Sort or also known as Bidirectional Sort. This algorithm similarly to the Bubble Sort uses the idea of exchanging unordered adjacent items of array.

Assume array that needs to be sorted in ascending order. Above we described Bubble Sort and this algorithm has a significant problem. It iterates through array only in one direction. This way, smaller items which are closer to the end of array reach its right positions slowly.

Solution is to make Bubble Sort iterate left-to-right and right-to-left. Cocktail Sort uses two cycles inside a big one:

1. Iterate from a to b , compare adjacent elements and swap if they are not ordered.
2. Iterate from b to $a + 1$ same way as in the step 1
3. Repeat steps 1. and 2. but with a bit different range from $a = a + 1$ to $b = b - 1$

2.5 Quick Sort

Quick Sort works on the principle "divide and conquer". It recursively applies itself on smaller parts of array until it is not sorted.

Algorithm takes one item at unsorted array or its part, usually it is the leftmost or the rightmost element of array. Then this item also known as pivot is moved to its final position in the array that it should occupy. While determining pivot's position, other elements of array are rearranged the way that no bigger elements on the right and no smaller elements are on the left.

This way, it is enough to apply Quick Sort on each part of array not including pivot until array is not sorted.

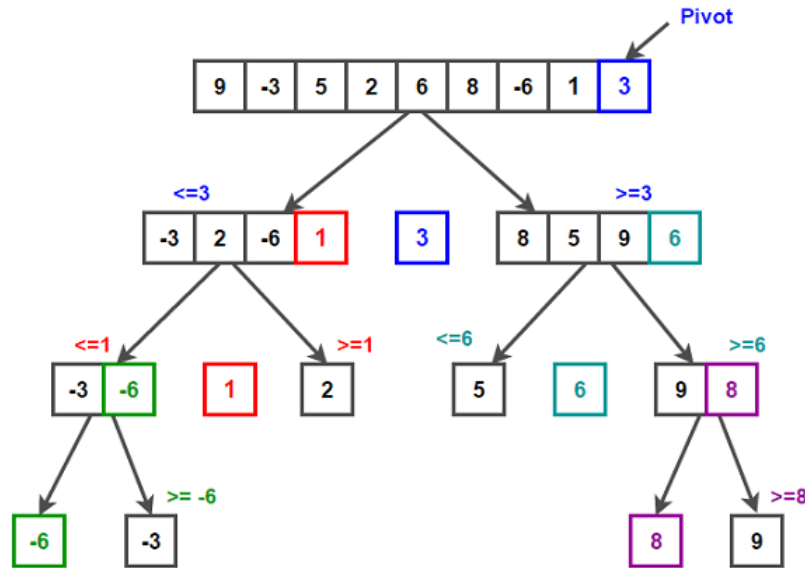

Figure 2: Quick Sort principle

There are several methods of partitioning of array into two parts, here I want to describe one that is demonstrated in the software part of this work.

Firstly, a pivot and index item are selected on the unsorted array or its part. Assume pivot is the last item and index is the first. Next each item of array except pivot is compared with the pivot. If current item is lesser or equal to pivot, it is swapped with the index item, next in order item becomes index. Finally, index and pivot are swapped and this way pivot is on its final position.

2.6 Merge Sort

Merge Sort as well as Quick Sort is an algorithm of type "divide and conquer". The logic of it is simple: recursively divide data into two parts till it becomes indivisible then merge parts back.

Merge procedure itself takes items from each previously divided part one by one, compares them and moves the smallest to the output, repeats previous step.

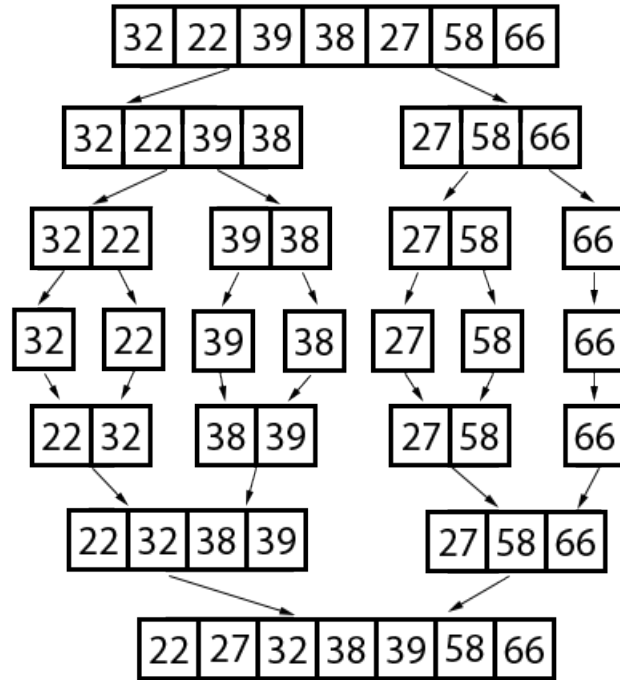

Figure 3: Merge Sort principle

2.7 Heap Sort

Heap Sort is a selection based algorithm and it offers another interesting approach to sorting. In comparison with the [Selection Sort](#) it has optimized selection by using binary heap data structure.

Binary heap is a complete binary tree; it means that all levels of tree, except the last one, must be completely filled with nodes. Also, this data structure satisfies the *heap condition*: each node key is greater than or equal to its child keys (this heap type is called *max-heap*).

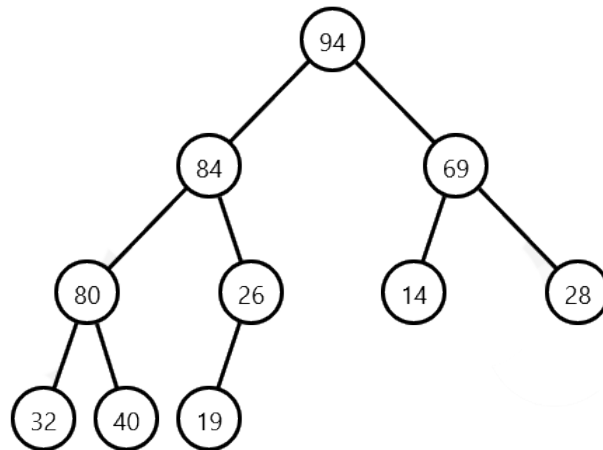

Figure 4: Max-Heap

Binary heap may be implemented by simple array. Item at position zero is a root node, items at position one and two are respectively left and right children of the root. From that representation it is easy to find children of each node (if they exist). Assume a node at position k then its left child is at $2k + 1$ and its right child is at $2k + 2$.

Figure 5: Children positions in heap

Heap Sort itself works as follows:

1. Build max-heap
2. Swap root and the last node, reduce size of heap by one
3. Build max-heap without the node on a reduced position
4. Repeat steps 2 and 3 until the range of array is one

To build *max-heap* from current node we need to assure that right and left child comprise max-heaps. This way, in the first step procedure for building max-heap is recursively applied for each node that has at least one child from bottom to top.

After each swap of the root node and the node at last considered position last node takes its final place. This way it joins the sorted part of array.

Worst and average case complexity of Heap Sort are both $\Theta(n \log(n))$.

2.8 Counting Sort

Counting Sort is usually used for sorting keys in some range. Algorithm is based on counting keys of distinct values. Final positions of keys are calculated from the previous computations.

Assume we have integers in range from 0 to k .

2.9 Radix Sort

2.10 Bucket Sort

3 Documentation

4 User Guide

Conclusions

Závěr práce v “českém” jazyce.

Conclusions

Thesis conclusions in “English”.

A První příloha

Text první přílohy

B Druhá příloha

Text druhé přílohy

C Obsah přiloženého CD/DVD

Na samotném konci textu práce je uveden stručný popis obsahu přiloženého CD/DVD, tj. jeho závazné adresářové struktury, důležitých souborů apod.

bin/

Instalátor `INSTALATOR` programu, popř. program `PROGRAM`, spustitelné přímo z CD/DVD. / Kompletní adresářová struktura webové aplikace `WEBOVKA` (v ZIP archivu) pro zkopírování na webový server. Adresář obsahuje i všechny runtime knihovny a další soubory potřebné pro bezproblémový běh instalátoru a programu z CD/DVD / pro bezproblémový provoz webové aplikace na webovém serveru.

doc/

Text práce ve formátu PDF, vytvořený s použitím závazného stylu KI PřF UP v Olomouci pro závěrečné práce, včetně všech příloh, a všechny soubory potřebné pro bezproblémové vygenerování PDF dokumentu textu (v ZIP archivu), tj. zdrojový text textu, vložené obrázky, apod.

src/

Kompletní zdrojové texty programu `PROGRAM` / webové aplikace `WEBOVKA` se všemi potřebnými (příp. převzatými) zdrojovými texty, knihovnami a dalšími soubory potřebnými pro bezproblémové vytvoření spustitelných verzí programu / adresářové struktury pro zkopírování na webový server.

readme.txt

Instrukce pro instalaci a spuštění programu `PROGRAM`, včetně všech požadavků pro jeho bezproblémový provoz. / Instrukce pro nasazení webové aplikace `WEBOVKA` na webový server, včetně všech požadavků pro její bezproblémový provoz, a webová adresa, na které je aplikace nasazena pro účel testování při tvorbě posudků práce a pro účel obhajoby práce.

Navíc CD/DVD obsahuje:

data/

Ukázková a testovací data použitá v práci a pro potřeby testování práce při tvorbě posudků a obhajoby práce.

install/

Instalátory aplikací, runtime knihoven a jiných souborů potřebných pro provoz programu PROGRAM / webové aplikace WEBOVKA, které nejsou standardní součástí operačního systému určeného pro běh programu / provoz webové aplikace.

literature/

Vybrané položky bibliografie, příp. jiná užitečná literatura vztahující se k práci.

U veškerých cizích převzatých materiálů obsažených na CD/DVD jejich zahrnutí dovolují podmínky pro jejich šíření nebo přiložený souhlas držitele copyrightu. Pro všechny použité (a citované) materiály, u kterých toto není splněno a nejsou tak obsaženy na CD/DVD, je uveden jejich zdroj (např. webová adresa) v bibliografii nebo textu práce nebo v souboru `readme.txt`.

References

- [1] KNUTH, Donald E. *The Art of Computer Programming, Volume 3, Sorting and Searching*. Second. 2005.
- [2] R., Sedgewik. *Algoritmy v C: základy, datové struktury, třídění, vyhledávání*. 2003.
- [3] Available from WWW: en.wikipedia.org.